

Про Щоденники Сергія Єфремова

Прочитав книгу літературознавця, відомого громадсько-політичного діяча України, заступника голови Центральної Ради, академіка, віцепрезидента Всеукраїнської Академії наук, одного із засновників і співробітників газети «Рада» **Сергія Єфремова** «Щоденники 1923–1929» (Київ, 1997. 832 с.).

У вступній статті до цієї книги докторка філологічних наук **Елеонора Соловей** сказала: «Влада не прощала йому визивності, зверхності, неприхованого і повного неприйняття режиму, тієї внутрішньої незалежності, з якою нічого не можна було вдіяти»

Щоб зацікавити читачів, процитую кілька висловлювань Сергія Єфремова.

«Почуваю себе зовсім розбитим, слабим. Серце болить. Нічого робити не можу. Видно, помирати пора. Бо жити серед цієї гидоти справді несила вже... Сучасність безвідрадна. Будущина – темна, темна... Ось підрахунок цілого життя» (с. 109).

«Даремно комуністи хвалились, що нову еру розпочато. Здається, вони кінчають стару, довівши поневолення навіть праці до останнього ступеня» (с. 120).

«В Бога не вірять, а в чорта вірять» (с. 122).

«Останні відомості з комуністичного з'їзду. Полеміка. Обкидають одне одного компліментами, та присмачують промови текстами з св[ятого] писання – творів Леніна» (с. 316).

«Чув цікавий вираз. На інтелігентному зібранні комуніст мав промову про всякі лозунги. Торкнувся і волі слова. “Ви получили свободу словну, и молчите: чего же вам еще?”» (с. 520).

«Нова хвиля арештів. Забрано Щепанюка, Ів. Чикаленка і багатьох інших. Куди вони їх забирають? Та й завіщо і пощо?... Мабуть, усю українську інтелігенцію з традиціями хочуть перевести. Українізація без українців, або краще – на погибель українцям... Очевидно, справа вже йде про фізичне винищення українства» (с. 768).

Отже, «Щоденники» Сергія Єфремова – це хроніка українського життя 20-х років XX століття. Їх потрібно читати – для того, щоб брати активну участь у продовженні відтворення української держави. ■

Богдан Залізняк,
член НСПУ і НСЖУ
м. Львів

**Перший Генеральний
секретаріат Української
Центральної Ради.
1917 р.**

**Стоять (зліва направо):
Павло Христюк,
Микола Стасюк,
Борис Мартос**

**Сидять (зліва направо):
Іван Стешенко,
Христофор
Барановський,
Володимир
Винниченко, Сергій
Єфремов,
Симон Петлюра**

